

Broj: 03-02-1394/2021
Sarajevo, 10.12.2021. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Priljeno: 13-12-2021			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	-02-	2359	/21

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Zastupnički dom
gosp. Mirsad Zaimović, predsjedatelj

Dom naroda
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

PREDMET: PRIJEDLOG IZVORNOG TUMAČENJA

Poštovani,

Sukladno članku 212., a u svezi sa člankom 172. Poslovnika o radu Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 69/07, 2/08 i 26/20) i na temelju članka 210, a u svezi sa člankom 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 27/03, 21/09 i 24/20), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 294. sjednici, održanoj 09.12.2021. godine, utvrdila Prijedlog izvornog tumačenja članka 78. Zakona o radu, koji Vam dostavljam, radi razmatranja i donošenja po skraćenom postupku.

Prijedlog autentičnog tumačenja se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

PREMIJER
Fadil Novalić

Privatak: kao u tekstu na hrvatskom jeziku

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

IZVORNO TUMAČENJE ČLANKA 78. ZAKONA O RADU
(“Službene novine FBiH”, br. 26/16, 89/18 i 23/20 – Presuda Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine br. U-16/18)

Sarajevo, prosinac 2021. godine

**PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE IZVORNOG TUMAČENJA
PO SKRAĆENOM POSTUPKU**

Na temelju članka 213., a u svezi sa člankom 172. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članka 210., a u svezi s člankom 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20), Vlada Federacije BiH predlaže Parlamentu Federacije BiH donošenje izvornog tumačenja članka 78. Zakona o radu po skraćenom postupku, obzirom da se ne radi o složenom i opsežnom propisu.

Na temelju članka 212. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članka 210. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20), Parlament Federacije Bosne i Hercegovine je, na ____ sjednici Zastupničkog doma, održanoj _____ i na ____ sjednici Doma naroda, održanoj _____, donio

IZVORNO TUMAČENJE ČLANKA 78. ZAKONA O RADU

("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 23/20 – Presuda Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine br. U-16/18)

1. Plaća radnika se utvrđuje i obračunava na temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu, odnosno drugih posebnih propisa. Međutim, jedino u slučaju da je iznos tako obračunate plaće niži od iznosa najniže plaće koju utvrđuje Vlada Federacije BiH po temelju članka 78., stavak (1) Zakona o radu, poslodavac je u obvezi obračunati i isplatiti tako utvrđenu najnižu plaću.
2. Osim u slučaju predviđenim točkom 1, poslodavac ne može koristiti najnižu plaću koju utvrđuje Vlada Federacije BiH, kao ni bilo koju obračunsku jedinicu koja se izvede na temelju tako utvrđene najniže plaće, za obračun plaće, naknade ili bilo kojeg drugog davanja radniku. Posebno se u pomenutu svrhu ne može koristiti najniža satnica koja bi se izračunala na temelju tako utvrđene najniže plaće.
3. Izvorno tumačenje predstavlja integralni dio teksta ovog zakona, te se shodno primjenjuje od stupanja na snagu Zakona o radu i bit će objavljeno u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj:

Datum:

**PREDSJEDATELJ
ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH**

Mirsad Zaimović

**PREDSJEDATELJ
DOMA NARODA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH**

Tomislav Martinović

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZVORNOG TUMAČENJA ČLANKA 78. ZAKONA O RADU

I. – USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog izvornog tumačenja je sadržan u odredbama članka IV.A.20.(1)d), u svezi sa člancima III.2.e) i II.A.2.1) Ustava Federacije BiH. Parlament Federacije BiH je, sukladno ustavnim ovlastima, donio Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 26/16, 89/18 i 23/20 – Presuda Ustavnog suda Federacije BiH br. U-16/18) i jedino je tijelo koje može (izvorno) tumačiti njegove odredbe.

II. – RAZLOZI ZA DONOŠENJE IZVORNOG TUMAČENJA

Odredba članka 78. Zakona o radu glasi:

Najniža plaća

Članak 78.

- (1) Vlada Federacije utvrđuje najnižu plaću nakon konsultacija sa Ekonomsko-socijalnim vijećem.
- (2) Najniža plaća određuje se na temelju najniže cijene rada utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
- (3) Vlada Federacije će na prijedlog Federalnog ministarstva financija u suradnji sa Federalnim zavodom za programiranje razvoja, a uz prethodne konsultacije sa Ekonomsko-socijalnim vijećem, donijeti propis kojim će propisati metodologiju izračuna i usklađivanja najniže plaće iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Poslodavac ne može radniku obračunati i isplatiti plaću manju od plaće utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.

Temeljni razlog za donošenje izvornog tumačenja jeste omogućavanje Vladi Federacije BiH da izvrši svoju obvezu iz članka 78. Zakona o radu i utvrdi najnižu plaću u Federaciji BiH. Jedina prepreka koja stoji na putu utvrđivanja najniže plaće jesu pojedina tumačenja članka 78. Zakona o radu, koja bi mogla dovesti do neželjene posljedice u vidu rasta svih plaća u javnom sektoru, prije svega javnim poduzećima, što nije i ne treba biti cilj utvrđivanja najniže plaće. Zbog toga se predlaže donošenje izvornog tumačenja, kako bi se utvrdio pravilan smisao članka 78. Zakona o radu i izbjegla različita shvatanja njegovih odredbi.

Članak 78. Zakona o radu propisuje mehanizam određivanja najniže plaće. On predviđa da će Vlada Federacije BiH donijeti propis kojim će propisati metodologiju izračuna i usklađivanja najniže plaće (stavak (3)), na temelju kojeg će plaću utvrđivati Vlada FBiH (stavak (1)). Međutim, do zabune dovodi stavak (2), koji propisuje da se najniža plaća određuje na temelju najniže cijene rada, utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Zakonom o radu se bliže ne pojašnjava pojam "najniže cijene rada", niti se precizira u kakvoj točno svezi isti stoji sa pojmom "najniže plaće". Povijedno, najniža plaća je u Federaciji BiH bila uređena koristeći najnižu satnicu kao osnovicu.

U praksi, granskim i pojedinačnim kolektivnim ugovorima se često utvrđuje način izračuna plaće radnika, pri čemu se za obračunski temelj uzima satnica. Ovo je posebno zastupljeno u granskim kolektivnim ugovorima u javnom sektoru. Kada su u pitanju granski kolektivni ugovori koje zaključuje Federacija BiH, satnice su sljedeće: elektroprivrede - 2,72 KM, željeznice - 2,35 KM, pošte - 2,60 KM i rudnici - 2,70 KM.

Satnica kao obračunska jedinica se u ovim kolektivnim ugovorima označava kao "najniža satnica". Plaća radnika se izračunava po formuli satnica x koeficijent x mjesečni fond sati koje radnik provede obavljajući poslove radnog mjesta (koji iznosi, u prosjeku, 173,33 sata).

Usljed nejasnoća koje proizilaze iz članka 78. Zakona o radu, Vlada Federacije BiH se sve češće susreće sa tumačenjem sindikata iz javnog sektora po kojem "najniža neto satnica" u granskim kolektivnim ugovorima ne može biti niža od satnice izračunate na temelju najniže plaće, a koju Vlada Federacije BiH utvrđuje po temelju članka 78. Zakona o radu.

Na primjer, ukoliko bi Vlada Federacije BiH utvrdila najnižu plaću u iznosu od 550 KM, satnica izračunata na temelju nje bi iznosila 3,17 KM (550 KM podijeljeno sa prosječnim mjesečnim fondom od 173,33 radna sata). U tom slučaju, tumačenjem koje sindikati u javnom sektoru zastupaju, ta bi se satnica morala primijeniti na sve potpisane granske kolektivne ugovore. Kad se izvrši usporedba, satnica od 3,17 KM iznosi značajno više od svih satnica u granskim kolektivnim ugovorima koje Vlada Federacije BiH zaključuje (radi se o povećanju od 16,50% do čak skoro 35%!). Primjenom tumačenja koje zastupaju sindikati u javnom sektoru, njihova nova "najniža neto satnica" bi iznosila upravo 3,17 KM i ona bi se primjenjivala na sve koeficijente i sve radnike u javnom poduzeću, što bi dovelo do ogromnog rasta svih plaća u javnim poduzećima, posebno onih koje su znatno više od najniže plaće.

Cilj koji Vlada Federacije BiH želi postići povećanjem najniže plaće jeste zaštita radnika koji obavljaju najmanje plaćene poslove, te podizanje standarda njihovog života, što je obveza imajući u vidu rast bruto domaćeg proizvoda u proteklih šest godina (izuzevši 2020. godinu). To je mjera ekonomske politike koja nastoji uspostaviti bolje i pravednije odnose pri raspodjeli dohotka u društvu. Istodobno, utvrđivanje najniže plaće svakako ne treba dovesti do rasta onih plaća koje su iznad tako utvrđene najniže plaće.

III. – OBRAZLOŽENJE IZVORNOG TUMAČENJA

Točkom 1. izvornog tumačenja se tumači kada jedino može doći do primjene obračuna i isplate najniže plaće koju utvrđuje Vlada Federacije BiH, a to će biti samo u slučaju kada je plaća radnika, obračunata po temelju kolektivnog ugovora, pravilnika o radu i ugovora o radu (odnosno, drugih relevantnih propisa), niža od najniže plaće. U tom slučaju, poslodavac je u obvezi isplatiti najnižu plaću koju utvrđuje Vlada Federacije BiH.

Točkom 2. izvornog tumačenja se dalje tumači da se, osim na način predviđen točkom 1., najniža plaća, kao ni bilo koja obračunska jedinica koja se izvede na temelju tako utvrđene najniže plaće (a posebno satnica), ne može koristiti kao obračunska jedinica za obračun plaće, naknade ili nekog drugog davanja radniku. Ovom točkom se upravo precizira da se satnica koja se izračunava na temelju najniže plaće ne može

koristiti za obračun plaća, čime se štiti javni sektor u kojem se plaća izračunava množenjem satnice i koeficijenta. Upravo ova točka onemogućava rast onih plaća u javnom sektoru koje su iznad najniže plaće koju utvrđuje Vlada Federacije, čime se ispunjava cilj donošenja izvornog tumačenja.

Točkom 3. je opisano dejstvo izvornog tumačenja. Bez obzira na činjenicu da se izvorno tumačenje primjenjuje i važi od dana primjene odnosno odredbe zakona za koju se izvorno tumačenje i daje (u ovom slučaju, od dana primjene članka 78. Zakona o radu), važno je istaknuti da neće doći do nastupanja bilo kakvih retroaktivnih posljedica donošenjem izvornog tumačenja, obzirom da obveza Vlade Federacije BiH da utvrdi najnižu plaću, koja proizilazi iz članka 78. Zakona o radu, tek treba biti realizirana.

IV. – FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu izvorno tumačenog članka 78. Zakona o radu nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u Proračunu Federacije BiH.